

Град Ниш
Универзитет у Нишу
Нишки културни центар

The Days of St. Emperor Constantine and Helena

NIŠ AND BYZANTIUM

SIXTH SYMPOSIUM

NIŠ, 3 – 5 JUNE 2007

**THE COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS
VI**

Editor

MIŠA RAKOCIJA

NKC

Niš, 2008

Дани Св. цара Константина и царице Јелене

НИШ И ВИЗАНТИЈА

ШЕСТИ НАУЧНИ СКУП

НИШ, 3 - 5. ЈУН 2007.

ЗБОРНИК РАДОВА

VI

Уредник

МИША РАКОЦИЈА

НКЦ

Ниш, 2008.

Издавачи

ГРАД НИШ
УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
НИШКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

За издаваче

Градоначелник
СМИЉКО КОСТИЋ

Ректор Универзитета у Нишу
др РАДОСЛАВ БУБАЊ

Нишки културни центар-директор
ВЕСНА БРАТИЋ

Организациони одбор

- Владика нишки Господин Иринеј
- академик Дејан Медаковић
- градоначелник Смиљко Костић
- ректор Универзитета у Нишу
др Радослав Бубањ
- градски архитекта Јован Мандић
- градски менаџер др Властимир Токић
- др Бранко Вујовић
- др Александар Јовановић
- др Александар Кадијевић
- Миша Ракоција
- др Хранислав Анђелковић
- др Франц Цурк
- др Димостенис Стратигопулос
- Марица Максимовић
- Ирена Љубомировић
- Тамара Миленковић (координатор)

Редакција

- Владика нишки Господин Иринеј
- Академик Дејан Медаковић
- градски архитекта Јован Мандић
- др Грем Џонс
- др Ђордана Тровабене
- мр Јоанис Сисиу
- др Георги Геров
- др Бранко Вујовић
- др Александар Јовановић
- др Александар Кадијевић
- др Елизабета Димитрова
- др Миодраг Марковић
- Миша Ракоција
- др Хранислав Анђелковић
- др Франц Цурк
- др Димостенис Стратигопулос
- Ирена Љубомировић
- Марица Масимовић (секретар)

САДРЖАЈ

<i>Carolyn S. Snively</i>	1670TH ANNIVERSARY OF THE DEATH OF ST. EMPEROR CONSTANTINE THE GREAT, 337-2007	
<i>Каролин С. Снајвли</i>	1670 ГОДИНА ОД СМРТИ СВ. ЦАРА КОНСТАНТИНА ВЕЛИКОГ, 337-2007.	17 – 29
<i>Ивана Поповић</i>	DEA DARDANICA ИЗ МЕДИЈАНЕ И СРОДНИ СПОМЕНИЦИ ИЗ БАЛКАНСКИХ ПРОВИНЦИЈА ЦАРСТВА	
<i>Ivana Popović</i>	DEA DARDANICA FROM MEDIANA AND RELATED MONUMENTS FROM THE BALKAN PROVINCES OF THE EMPIRE	31 – 43
<i>Миша Ракоција</i>	НОВА САЗНАЊА О РАНОХРИШЋАНСКОЈ ПРОШЛОСТИ НИША	
<i>Миша Ракоција</i>	НОВА САЗНАЊА О РАНОХРИШЋАНСКОЈ ПРОШЛОСТИ НИША	45 – 58
<i>Carolyn S. Snively</i>	TRANSEPTS IN THE ECCLESIASTICAL ARCHITECTURE OF EASTERN ILLYRICUM AND THE EPISCOPAL BASILICA AT STOBI	
<i>Каролин С. Снајвли</i>	ПОПРЕЧНИ БРОД У ЦРКВЕНОЈ АРХИТЕКТУРИ ИСТОЧНОГ ИЛИРИКА И ЕПИСКОПАЛНА БАЗИЛИКА У СТОБИЈУ	59 – 74
<i>Giordana Trovabene</i>	COSTANTINO A ROMA: PRIMITIVE DECORAZIONI MUSIVE DEGLI EDIFICI CRISTIANI E SUCCESSIVE TRASFORMAZIONI	
<i>Ђордана Тровабене</i>	КОНСТАНТИН У РИМУ: ПРИМИТИВНА МОЗАИЧКА ДЕКОРАЦИЈА ХРИШЋАНСКИХ ГРАЂЕВИНА И КАСНИЈЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ	75 – 98
<i>Ioannis D. Varalis</i>	REVEREND PROTOTYPES? CONSTANTINIAN CHURCHES AND THEIR LATER IMITATIONS IN THE BALKANS	
<i>Јанис Д. Варалис</i>	УЗВИШЕНИ ПРОТОТИПОВИ? КОНСТАНТИНОВЕ ЦРКВЕ И ЊИХОВЕ КАСНИЈЕ ИМИТАЦИЈЕ НА БАЛКАНУ	99 – 112
<i>Jordan Gatev</i>	BURIAL RITE ALONG THE BULGARIAN BLACK SEA COAST DURING THE LATE ANTIQUITY (4TH – 6TH CENTURIES)	
<i>Јордан Гатев</i>	ПОГРЕБНИ ОБРЕД НА БУГАРСКОЈ ОБАЛИ ЦРНОГ МОРА У КАСНОМ АНТИЧКОМ ПЕРИОДУ (IV - VI ВЕК)	113 – 124
<i>Оливера Илић</i>	ПАЛЕОХРИШЋАНСКИ ЛИТУРГИЈСКИ ПРЕДМЕТИ И ДЕЛОВИ ЦРКВЕНЕ ОПРЕМЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНЕ СРБИЈЕ”	
<i>Olivera Ilić</i>	EARLY CHRISTIAN LITURGICAL OBJECTS AND ITEMS OF ECCLESIASTICAL FURNITURE IN SOUTHERN SERBIA	125 – 136
<i>Tatara Ogņjević</i>	THE SHEPHERD AS THE PERSONIFICATION OF RULER AND PRIEST	
<i>Тамара Огњевић</i>	ПАСТИР КАО ПЕРСОНИФИКАЦИЈА ВЛАДАРА И СВЕШТЕНИКА	137 – 148
<i>Robert Mihajlovski</i>	A SERMON ABOUT THE ANTI-PALAMITE THEOLOGIAN GREGORY AKYNDINOS OF PRILEP	
<i>Роберт Михајловски</i>	СЛОВО ЗА ГРИГОРИЈ АКИНДИН ОД ОД ПРИЛЕП И НЕГОВИОТ АНТИ-ПАЛАМИТИЗАМ	149 – 156

<i>Аница Ѓорѓиевска</i> <i>Anica Djordjievaska</i>	КНИЖЕВНИ И ЕПИГРАФСКИ СВЕДОШТВА ЗА РАНОХРИСТИЈАНСКА ХЕРАКЛЕА LITERARY AND EPIGRAPHIC REFERENCES OF THE EARLY-CHRISTIAN HERACLEA	157-163
<i>Devis Valenti</i> <i>Девис Валенти</i>	COSTANTINO A CAVALLO: PERSISTENZE DI UN'ICONOGRAFIA NEL MEDIOEVO КОНСТАНТИН НА КОЊУ: ТВРДОКОРНОСТ ИКОНОГРАФИЈЕ У СРЕДЊЕМ БЕКУ	165-183
<i>Athanassios Semoglou</i> <i>Атанасиос Семоглу</i>	NOTES SUR LA DOUBLE DÉISIS ET SES IMPLICATIONS DOCTRINALES SUR LA CROIX – RELIQUAIRE PECTORALE DU MUSÉE DE LA BIBLIOTHÈQUE APOS- TOLIQUE AU VATICAN (M.S.1387) БЕЛЕШКЕ О ДВОЈНОМ ДЕИСИУ И ЊЕГОВИМ ДОКТРИНАРНИМ ИМПЛИКАЦИЈАМА НА КРСТУ–РЕЛИКВИЈИ МУЗЕЈА АПОСТОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У ВАТИКАНУ (M.S. 1387)	185-192
<i>Elizabeta Dimitrova</i> <i>Елизабета Димитрова</i>	SEVEN STREAMS The Stylistic Tendencies of Macedonian Fresco Painting in the 13th Century СЕДАМ ТОКОВА Стилске тенденције фреско сликарства на македонској територији у XIII веку	193-208
<i>Радомир Д. Петровић</i> <i>Radomir D. Petrović</i>	НОВООТКРИВЕНЕ ФРЕСКЕ „НЕВЕСТЕ ХРИСТОВЕ” ГРЧКОГ ЗОГРАФА ЈОВАНА ИЗ XIV ВЕКА У ЦРКВИ СВЕТОГ ДИМИТРИЈА У МАНАСТИРУ ПЕЊКА ПАТРИЈАРШИЈА NEWLY DISCOVERED FRESCOES „THE BRIDES OF CHRIST“ - BY THE GREEK ZOGRAPHER IOANNES FROM THE XIV CENTURY - IN THE CHURCH OF SAINT DEMETRIUS IN THE PATRIARCHATE OF PEĆ MONASTERY	209-229
<i>Ralitsa Rousseva</i> <i>Ралица Русева</i>	THE LEGEND OF THE LAST EMPEROR AND AN UNPUBLISHED ESCHATOLOGICAL SCENE FROM ST. NICHOLAS CHURCH IN PERHONDI VILLAGE (ALBANIA, 14TH CENTURY) ЛЕГЕНДА О ПОСЛЕДЊЕМ ЦАРУ И ЈЕДНА НЕОБЈАВЉЕНА ЕСХАТОЛОШКА СЦЕНА ИЗ ЦРКВЕ СВ. НИКОЛЕ У СЕЉУ ПЕРУНДИ (АЛБАНИЈА, XIV ВЕК)	231-243
<i>Ιωάννης Σίσσιου</i> <i>Јоанис Сисиу</i>	ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΤΡΟΥΛΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΟΥΜΠΕΛΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ИКОНОГРАФСКИ ПРОГРАМ СЛИКАРСТВА У ТАМБУРУ КУПОЛЕ БОГОРОДИЦЕ КУМБЕЛИДИКЕ И УЛОГА ЦРКВЕ ΚΑΟ НАДГРОБНОГ СПОМЕНИКА	245-262
<i>Цвета Вълева</i> <i>Tsveta Valeva</i>	ЗА ЕДИН ИКОНОГРАФСКИ ВАРИАНТ НА СЦЕНАТА ОПЛАКВАНЕ ОТ XV ВЕК UNE VERSION ICONOGRAPHIQUE DE LA SCÈNE DU THRÈNE DU XVE SIÈCLE	263-272
<i>Бранка Иванић</i> <i>Branka Ivanić</i>	БОГОРОДИЦА СОКОЛИЧКА ИЛИ БОГОРОДИЦА БАЊСКА? THEOTOKOS OF SOKOLICA OR THEOTOKOS OF BANJSKA?	273-280

<i>Љиљана Шево</i>	ЈЕДНА НЕУОБИЧАЈЕНА ТЕМА У СРПСКОМ СЛИКАРСТВУ – БОГОРОДИЦА ИЗМЕЂУ ЈОАКИМА И АНЕ У ЦРКВИ УСПЕЊА БОГОРОДИЦЕ У СРПСКОМ КОВИНУ	
<i>Ljiljana Ševo</i>	AN UNUSUAL TOPIC IN SERBIAN ART OF PAINTING - THE MOTHER OF GOD BETWEEN JOACHIM AND ANNE IN THE CHURCH OF THE ASSUMPTION IN RASKEVE (UPPER KOVIN)	281-295
<i>Иванка Гергова</i>	О НЕКИМ ГРАФИЧКИМ ПРИКАЗИМА БОГОРОДИЦЕ ТРОЈЕРУЧИЦЕ	
<i>Ivanka Gergova</i>	ABOUT SOME GRAPHICAL REPRESENTATIONS OF VIRGIN TRINEIROUSSA	297-304
<i>Горан Јанићијевић</i>	КОНСТАНТИНОВА ARS CHRISTIANA И ЊЕН ОДЈЕК У УМЕТНОСТИ ЦРКВЕ	
<i>Goran Janićijević</i>	CONSTANTINE'S ARS CHRISTIANA AND ITS IMPACT ON THE ECCLESIASTICAL ART	305-314
<i>par Waldemar Deluga</i>	LA PEINTURE ICONIQUE EN RUTHÉNIE APPARTENANT À LA COURONNE DE POLOGNE AUX XVE ET XVIIÈ SIÈCLES	
<i>Валдемар Делуга</i>	ИКОНОПИС У РУТЕНИЈИ КОЈА ЈЕ ПРИПАДАЛА ПОЉСКОЈ КРУНИ У XV И XVI ВЕКУ	315-326
<i>Graham Jones</i>	CONSTANTINE'S LEGACY: TRACING BYZANTIUM IN THE HISTORY AND CULTURE OF THE BRITISH ISLES: THE CASE OF THE ARCHANGEL MICHAEL	
<i>Грејем Џонс</i>	КОНСТАНТИНОВА ЗАОСТАВШТИНА: ТРАГОМ ВИЗАНТИЈЕ КРОЗ ИСТОРИЈУ И КУЛТУРУ БРИТАНСКИХ ОСТРВА: ПРИМЕР АРХАНГЕЛА МИХАИЛА	327-346
<i>Слађана Ристић Горגיע</i>	НЕКИ ФИЛОЗОФСКИ РАЗЛОЗИ ПРИХВАТАЊА ХРИШЋАНСТВА У ПОЗНОМ РИМСКОМ ЦАРСТВУ	
<i>Sladjana Ristić Gorgiev</i>	SOME PHILOSOPHICAL REASONS FOR ACCEPTING CHRISTIANITY IN THE LATE ROMAN EMPIRE	347-356
<i>Димо Чешмеджиев</i>	ИМПЕРАТОР КОНСТАНТИН I ВЕЛИКИ И КНЯЗ БОРИС I МИХАИЛ: ПОБЕДАТА НАД ЕЗИЧНИЦИТЕ	
<i>Dimo Cheshmedjiev</i>	THE EMPEROR CONSTANTINE I THE GREAT AND PRINCE BORIS I MICHAEL: VICTORY OVER THE PAGANS	357-368
<i>Ивица Чаировић</i>	ПРЕОБРАЋЕЊЕ И КРШТЕЊЕ ЦАРА КОНСТАНТИНА	
<i>Ivica Čairović</i>	CONVERSION AND BAPTISM OF EMPEROR CONSTANTINE	369-378
<i>Александар В. Поповић</i>	КОМИЧКА СРЕДСТВА У СПЕВУ БОЈ МАЧКЕ И МИШЕВА ТЕОДОРА ПРОДРОМА	
<i>Aleksandar V. Popović</i>	COMICAL MEANS IN THE POEM «BATTLE BETWEEN CAT AND MICE» BY THEODORE PRODRAMOS	379-391
<i>Мирољуб М. Стојановић</i> <i>Надежда Лаиновић-</i> <i>Стојановић</i>	ДУХОВНИ СВЕТ СТЕПАНА ИВАНОВИЧА ЧАХОТИНА И СТИХОВИ О КОНСТАНТИНУ ВЕЛИКОМ	
<i>Miroљub M. Stojanović</i> <i>Nadežda Lainović-Stojanović</i>	SPIRITUAL WORLD OF STEPAN IVANOVICH CHANOTIN AND VERSES ON CONSTANTINE THE GREAT	393-398

**С благословом
Његовог Преосвештенства
Епископа нишког Господина Иринеја**

**With the blessing of
His Eminence Reverend Irinej,
Bishop of the Niš Eparchy**